

Zápis č. 14
ze zasedání Výboru pro zdravotnictví
Zastupitelstva Olomouckého kraje
ze dne 20. 5. 2015

Přítomni:

Doc. MUDr. Jaroslav Vomáčka, Ph.D., MBA
MUDr. Zuzana Bartošová
MUDr. Jiří Černý
Eva Fischerová
Doc. MUDr. Roman Havlík, Ph.D.
Gabriela Jančíková
Věra Kocianová
MUDr. Blahoslav Loveček
MUDr. Bohuslav Machaň
MUDr. Ivo Mareš, MBA
MUDr. Mgr. Ctirad Musil
Jiří Pospíšil, DiS.
MUDr. Ivan Sumara
Bc. Vladimír Urbánek, DiS.
Ing. Tomáš Uvzl
MUDr. Jiří Žák, CSc.

Nepřítomni:

MUDr. Zdeněk Dokládal

Omluveni:

MUDr. Pavel Holík
Ing. Jiří Kropáč

Hosté:

Ing. Bohuslav Kolář, MBA
Zuzana Nováková, DiS.
RNDr. Jiří Juránek Ph.D.
Mgr. Dana Strnisková
Mgr. Monika Mikešová

Program:

1. Úvod a schválení programu zasedání
2. Kontrola plnění usnesení a zápisu z minulého zasedání
3. Seznámení s aktuálními usneseními Rady a Zastupitelstva Olomouckého kraje v oblasti zdravotnictví
4. Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje
5. Zdravotně preventivní programy v Olomouckém kraji
6. Různé a diskuse
7. Závěr

Zápis:

1. Úvod a schválení programu zasedání

Zasedání Výboru pro zdravotnictví Zastupitelstva Olomouckého kraje (dále také jen „zdravotní výbor“) zahájil předseda zdravotního výboru doc. J. Vomáčka.

Přivítal na zasedání zdravotního výboru Mgr. Danu Strniskovou a Mgr. Moniku Mikešovou z Krajské hygienické stanice Olomouckého kraje, RNDr. Jiřího Juránka Ph.D. z odboru strategického rozvoje krajského úřadu, Ing. Bohuslava Koláře, MBA, vedoucího odboru zdravotnictví krajského úřadu a Zuzanu Novákovou, DiS., z odboru zdravotnictví krajského úřadu.

Složení hostů je zvoleno s ohledem na hlavní témata dnešního zasedání výboru, kterými jsou Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje a zdravotně preventivní programy v Olomouckém kraji.

Doc. J. Vomáčka se dotázal přítomných členů zdravotního výboru, zda má někdo připomínky k návrhu programu dnešního zasedání dle rozeslané pozvánky. Připomínky nebyly vzneseny.

Zdravotní výbor usnesením schválil program dnešního zasedání.

2. Kontrola plnění usnesení a zápisu z minulého zasedání

Tajemník zdravotního výboru informoval o průběhu jednání a o usnesení z minulého zasedání výboru.

Na minulém zasedání 18. 3. 2015 zdravotní výbor jednal o problematice politiky Olomouckého kraje v protidrogové oblasti.

Zdravotní výbor svým usnesením vzal na vědomí přednesené informace týkající se minulého zasedání výboru.

3. Seznámení s aktuálními usneseními Rady a Zastupitelstva Olomouckého kraje v oblasti zdravotnictví

Byla prezentována usnesení Rady Olomouckého kraje (ROK) a Zastupitelstva Olomouckého kraje (ZOK) od minulého zasedání zdravotního výboru, která se týkala oblasti zdravotnictví (až do schůze ROK dne 7. 5. 2015 a zasedání ZOK 24. 4. 2015).

Zdravotní výbor vzal na vědomí usnesení ROK a ZOK v oblasti zdravotnictví za období od minulého zasedání zdravotního výboru.

4. Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje

Doc. J. Vomáčka požádal RNDr. J. Juránka, pracovníka oddělení regionálního rozvoje, Odboru strategického rozvoje Krajského úřadu Olomouckého kraje, o představení návrhu aktualizace Programu rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje (PRÚOOK).

RNDr. J. Juránek přednesl, že PRÚOOK je základní strategický dokument krajské samosprávy, řeší obecné rozvojové priority pro celý kraj (vymezuje všechny žádané aktivity v kraji), je rámcovým programem pro aktivity Olomouckého kraje (společný základ pro aktivity a koncepce kraje) a je také podkladem pro strategické dokumenty vyšší úrovně (pro národní strategické materiály, podklad pro nastavení kohezní politiky).

V tuto chvíli probíhá příprava pro *aktualizaci PRÚOOK*, jejímž důvodem je zejména nové znění Strategie regionálního rozvoje ČR, potřeba sladit PRÚOOK s novými evropskými dotacemi a také připravovaná se změna zákona č. 248/2000Sb., o podpoře regionálního

rozvoje. Příprava aktualizace probíhala tak, že ve třetím čtvrtletí 2014 byla zpracovávána analytická část, do ledna 2015 jsme se zabývali návrhovou částí. Teď probíhá hodnocení vlivu na životní prostředí a představování veřejnosti. Do konce července je možné vznést připomínky. V září 2015 se předpokládá schválení Zastupitelstvem Olomouckého kraje. Aktualizaci provádí firma GaREP, s. r. o. Na zpracování aktualizace dokumentu se podílela také pracovní skupina složená ze zástupců odborů krajského úřadu.

Důležitou okolností je, že 8 ze 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností v kraji patří mezi regiony se soustředěnou podporou státu. Proto je potřeba mít na paměti, že i „dobře“ hodnocené oblasti uvnitř kraje, jsou z republikového hlediska hodnoceny podprůměrně nebo průměrně.

Součástí analýz bylo i stanovení vnitřních rozdílů v kraji, a to s ohledem na správní obvody obcí s pověřeným úřadem.

Území bylo hodnoceno z pohledu sociální, ekonomické a ekologické stability. Dle celkového hodnocení se ukazuje, že pouze Olomouc a nejbližší okolí se pozitivně vymyká zbytku kraje.

Struktura PRÚOK se může rozčlenit na *pět úrovní*: první je úroveň *vizí*, druhá je úroveň *dlouhodobých a střednědobých rozvojových priorit*, třetí úroveň obsahuje *oblasti podpory* (kde se nalézá základní tematické rozdělení rozvojových aktivit a kde jsou zahrnuty rozvojové aktivity všech subjektů v kraji). Ve čtvrté úrovni se vymezují *hlavní činnosti kraje* (výsek rozvojových aktivit, kde se angažuje Olomoucký kraj a jeho příspěvkové organizace, případně na jejichž realizaci se finančně podílí; aktivity, které může samospráva přímo ovlivnit). Pátou úrovní jsou *tříleté nebo roční akční plány* (v současnosti souhrn předpokládaných aktivit na dané období, které budou konkretizovány a hodnoceny na roční bázi).

Předpokládá se, že dlouhodobé priority se nebudou každoročně vyhodnocovat, ale pouze s delším časovým odstupem. Pro každoroční vyhodnocování jsou určeny střednědobé priority. Ty budou svázány s tříletým akčním plánem. I když se jedná o tříletý plán, bude aktualizován každoročně (bude obsahovat přehled dotačních titulů, plánované důležité projekty, návaznost na rozpočtový výhled).

K monitoringu plnění PRÚOK budou využívány jednorocní akční plány (s přehledy aktivit na daný rok - obdobně jako doposud). Každoroční vyhodnocení PRÚOK zahrnuje aktivity s náklady cca 1,5 – 2 mld. Kč.

PRÚOK 2015 – 2020 počítá se šesti *dlouhodobými prioritami*: rozvoj lidských zdrojů, *podmínky pro život obyvatel*, ekonomika a inovace, dopravní dostupnost a obslužnost, udržitelný rozvoj, efektivní správa území. Dlouhodobé priority jsou dále rozpracovány do střednědobých priorit. Pro každou prioritu jsou také uvedeny i významné projekty plánované na nejbližší období.

Dlouhodobá priorita „podmínky pro život obyvatel“ se člení na čtyři *střednědobé priority*: *optimalizace systému zajišťování zdravotní péče*, zkvalitňování a rozvoj sítě sociálních služeb, zmírňování sociálního vyloučení, podpora dalších veřejných služeb.

V rámci střednědobé priority „optimalizace systému zajišťování zdravotní péče“ je vymezeno patnáct *oblastí podpory*: podpora center vysoce specializované péče, rozvoj návazné péče s ohledem na potřeby regionu, modernizace psychiatrické péče a její deinstitucionalizace, rozvoj následné a dlouhodobé lůžkové péče, rozvoj lázeňské péče, podpora zdravotní péče ve vlastním sociálním prostředí pacienta, zkvalitňování zdravotní péče o zdravotně znevýhodněné, podpora vzdělávání zdravotnických pracovníků, podpora zdravotně-preventivních programů, podpora protidrogové prevence, podpora dobrovolnických aktivit, podpora Fakultní nemocnice Olomouc (jako klíčového

poskytovatele lůžkové péče i centra vzdělávání zdravotnického personálu), posilování kvality a dostupnosti ZZS, podpora odborných léčebných ústavů a dětských center, podpora dalších poskytovatelů zdravotních služeb.

Pro ilustraci lze uvést výběr významných plánovaných aktivit: pořizování sanitních vozidel pro ZZS, Nemocnice Přerov - rekonstrukce LDN, Přístavba a nástavba budovy "A" v OLÚ Paseka, transformace sociálních služeb v příspěvkových organizacích.

Z dalších dlouhodobých priorit lze v souvislosti se zdravotnictvím zmínit např. prioritu udržitelný rozvoj s významnou aktivitou realizace energeticky úsporných opatření na majetku kraje, nebo prioritu efektivní správa území s významnou aktivitou komunikační a informační platforma pro podporu činnosti orgánů krizového řízení.

Ing. B. Kolář doplnil, že PRÚOOK je jediným strategickým dokumentem pro oblast zdravotnictví v kraji, kraj není plátcem většiny objemu zdravotní péče (s určitými výjimkami, např. ZZS), tuto roli plní zdravotní pojišťovny, kraj neprovozuje přímo akutní lůžkovou péči ani ambulantní péči. V této vlastnosti se liší oblast zdravotnictví např. od oblasti sociálních věcí, kde kraj distribuuje úhrady i zajišťuje provoz části zařízení. Kraj chce pomocí PRÚOOK přispět mimo jiné k možnosti, aby různé subjekty mohly získat finanční prostředky na realizaci svých záměrů. Žadatelé v rámci různých dotačních titulů mohou pak doložit soulad svých projektů se záměry kraje, a to bez ohledu na to, zda je žadatel soukromý nebo veřejný, zda jde o obchodní společnost nebo neziskovou organizaci. Omezením nemá být ani „forma“ vlastnictví, ani lokalita.

Doc. J. Vomáčka poznamenal, že zmíněné oblasti podpory v rámci střednědobé priority „optimalizace systému zajišťování zdravotní péče“ odpovídají také tématům, která projednával zdravotní výbor. Konkrétně se chce zeptat na modernizaci psychiatrické péče a její deinstitucionalizaci.

RNDr. J. Juránek reagoval, že dotčené oblasti podpory odpovídají chystaným programům a prioritám Ministerstva zdravotnictví – podpora vysoce specializované péče a na ni návazné péče, modernizace a deinstitucionalizace psychiatrické péče, rozvolnění ústavní péče, alternativní formy péče, tomu by měly odpovídat aktivity i v sociální oblasti.

Doc. R. Havlík doplnil, že z pohledu Evropské unie je u nás příliš mnoho lůžkových zařízení, záměrem pro reformu psychiatrické péče je dosáhnout stavu, kdy péče bude poskytována v denních stacionářích a v menších lůžkových zařízeních, nikoliv ve velkých ústavech, nový systém psychiatrické péče však není zatím připraven. Dále také uvedl, že nejde především o to, aby kraj uvolňoval finanční prostředky, ale např. aby pomáhal realizovat projekty, dluhy jsou mj. v infrastruktuře.

Ing. B. Kolář reagoval, že kraj v souvislosti s PRÚOOK teď neřeší rozdělování peněz, ale formuluje priority pro rozvoj, podle kterých může následně posuzovat různé připravované záměry (jejich soulad s prioritami). Evropská unie není příznivcem investic do budov, je však možné např. pořizovat potřebné přístroje a zároveň s nimi i provádět související stavební úpravy. Je možné podporovat přibližování péče obyvatelům (terénní a domácí péče, deinstitucionalizace).

Paní V. Kocianová se zeptala na soulad navržených priorit s připraveností kraje převzít nemocnici v Jeseníku, o čemž hovořil pan hejtmán při návštěvě Jesenicka.

Doc. J. Vomáčka se zajímal, zda je znám nějaký konkrétnější názor na tuto otázku, Ing. B. Kolář poznamenal, že nemá informace, tato otázka spadá do kompetence samosprávy.

Výbor vzal usnesením na vědomí návrh aktualizace PRÚOOK.

5. Zdravotně preventivní programy v Olomouckém kraji

Doc J. Vomáčka požádal Mgr. D. Strniskovou a Mgr. M. Mikešovou o přednesení informací týkajících se Zdravotně preventivní programy v Olomouckém kraji.

V letech 2004 – 2014 byl rámcovým koncepčním dokumentem pro preventivní aktivity v oblasti zdravotnictví Program *Zdraví pro všechny v 21. století*, který vytvořila Světová zdravotnická organizace (WHO). Vláda České republiky se přihlásila k tomuto programu tím, že v roce 2002 přijala svým usnesením „Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR – Zdraví 21“.

Regionální výbor WHO pro Evropu na svém 62. zasedání v září 2012 schválil program *Zdraví 2020*. V návaznosti na něj schválila vláda ČR svým usnesením č. 23 ze dne 8. 1. 2014 *Národní strategii* ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí – Zdraví 2020 (dále „Národní strategie“).

Národní strategie je strategickým dokumentem na období 2015 – 2020 (navazuje na program Zdraví 21). Obsahuje rámcový souhrn opatření pro rozvoj veřejného zdraví v ČR. Účelem Národní strategie je stabilizace systému prevence nemocí a ochrany a podpory zdraví, nastartování mechanismů ke zlepšení zdravotního stavu populace. Jako rámcový souhrn opatření má být Národní strategie *dále rozpracována* do jednotlivých implementačních dokumentů.

Hlavním cílem Národní strategie je Zlepšit zdravotní stav populace a snižovat výskyt nemocí a předčasných umrtí, kterým lze předcházet. Tento cíl je rozdělen do dvou strategických cílů: *strategický cíl 1* - zlepšit zdraví obyvatel a snížit nerovnosti v oblasti zdraví, *strategický cíl 2* - Posílit roli veřejné správy v oblasti zdraví a přizvat k řízení a rozhodování všechny složky společnosti, sociální skupiny i jednotlivce.

Plnění strategických cílů národní strategie Zdraví 2020 je rozpracováno do čtyř vzájemně propojených *oblastí prioritních opatření*:

- realizovat celoživotní investice do zdraví a prevence nemocí, posilovat roli občanů a vytvářet podmínky pro růst a naplnění jejich zdravotního potenciálu;
- čelit závažným zdravotním problémům v oblasti neinfekčních i infekčních nemocí a průběžně monitorovat zdravotní stav obyvatel;
- posilovat zdravotnické systémy zaměřené na lidi, zajistit použitelnost a dostupnost zdravotních služeb z hlediska příjemců, soustředit se na ochranu a podporu zdraví a na prevenci nemocí, rozvíjet kapacity veřejného zdravotnictví, zajistit krizovou připravenost, průběžně monitorovat zdravotní situaci a zajistit vhodnou reakci při mimořádných situacích;
- podílet se na vytváření podmínek pro rozvoj odolných sociálních skupin, tedy komunit žijících v prostředí, které je příznivé pro jejich zdraví.

Odbor zdravotnictví krajského úřadu (OZ KÚ) navázal v minulých letech v rámci podpory programu „Zdraví 21“ úzkou spoluprací s Krajskou hygienickou stanicí Olomouckého kraje (dále jen KHS OK).

KHS OK zpracovala v roce 2014 Analýzu zdravotního stavu obyvatelstva Olomouckého kraje a na základě této analýzy předložila OZ KÚ „Plán primární prevence v Olomouckém kraji pro období 2015 – 2020“ s návrhem zdravotně-preventivních aktivit týkajících se primární prevence. Ze zmíněné analýzy vyplývá nutnost podporovat primárně preventivní aktivity zaměřené na zdravý životní styl.

OZ KÚ se ztotožňuje s návrhem KHS OK a navrhl v souladu s národní strategií Zdraví 2020 schválit Plán primární prevence v Olomouckém kraji pro období 2015 – 2020. Plán doporučuje podpořit zdravotně-preventivní aktivity v těchto oblastech:

- Správná výživa a stravovací návyky populace;

- Zdravotně rizikové chování (konzumace tabáku, nadměrná spotřeba alkoholu, užívání drog, výskyt úrazů, rizikové sexuální chování a z toho plynoucí výskyt infekčních chorob (zvláště HIV/AIDS a virových hepatitid) a pohlavních nemocí;
- Dostatečná pohybová aktivita populace;
- Prevence úrazů v dětské populaci.

V rámci podpory zdravého životního stylu a s tím související prevence plánuje KHS OK vykonávat v letech 2015 – 2020 zejména následující aktivity:

- Pokračovat v projektu „Putování za zdravým jídlem“, (cílem je zlepšit znalosti dětí o správné výživě a ovlivnit tak jejich postoje ke konzumaci zdravých prospěšných potravin a zdůraznit význam pohybové aktivity).
- Pořádat semináře na téma anorexie, bulimie.
- Seznamovat na seminářích učitele s programem „Normální je nekouřit“ (ucelený preventivní program postupně pro 1. až 9. třídu).
- Pokračovat v realizaci projektu „Buď HIV negativní, chraň si svůj život“, (prevence HIV/AIDS a jiných pohlavně přenosných chorob).
- Vytvářet další témata týkající se primární prevence, dle externích požadavků, nebo pokynů v rámci hygienické služby.
- Utvářet a poskytovat analýzy a vyhodnocování zdravotního stavu obyvatel, zejména pro vedení velkých měst Olomouckého kraje a na základě vyvozených výsledků a závěrů doporučit opatření, včetně ucelení priorit.

Zastupitelstvo Olomouckého kraje uvedený Plán primární prevence schválilo 24. 4. 2015.

V období 2015 – 2020 bude Zastupitelstvu Olomouckého kraje každoročně předkládán ke schválení návrh zdravotně-preventivních programů na příslušný kalendářní rok.

Pro rok 2015 schválilo zastupitelstvo realizaci navrhovaných projektů – „Buď HIV negativní, chraň si svůj život“, a „Jíme zdravě, pestře, hravě“ ve výši 200 000 Kč. Díky podpoře Olomouckého kraje poskytne KHS OK zdarma školám účast ve zmíněných programech.

Doc. J Vomáčka poděkoval za prezentaci, v posledních letech se zvyšuje nárůst AIDS, s tím souvisí hepatitida C, která vede k cirhóze jater (což znamená do 5 let smrt). Uvedené nemoci souvisí se zneužíváním drog. Prevenci je třeba zacílit i s ohledem na lokalitu, např. v Přerově karcinom plic (snad vlivy z Ostravska), melanoblastom se více objevuje na Šumpersku. Problémem jsou potraviny a jejich složení a kvalita. Je zde prostor pro spolupráci se školami i s univerzitou.

V další diskusi zaznělo, že ohledně výživy a pohybu je důležitá výchova ve škole, ale zejména také doma, že situaci negativně ovlivňují reklamy na různé nápoje a pochutiny, kvalita potravin závisí také na sociální situaci rodiny.

Ing. B. Kolář vyzdvihl fakt, že v několika posledních letech (i když se šetří) kraj zvyšuje částku na preventivní zdravotní programy, což není standard v každém kraji. I stát si začíná uvědomovat potřebnost prevence, je záměr vytvořit v krajích centra prevence zdraví na půdě zdravotních ústavů. Olomoucký kraj tuto aktivitu vítá a navrhuje, aby detašovaná pracoviště vznikla v Šumperku a Jeseníku. Je zájmem kraje, aby se v této oblasti navazovalo na dosavadní aktivity. Primární prevence prováděná KHS OK je pozitivní, ale nutná je i prevence ve zdravotnictví pro dospělé, pro seniory. Stát počítá s dotacemi z EU na vybudování center prevence zdraví.

Doc. J Vomáčka poznamenal, že v uplynulých letech došlo k poklesu počtu pracovníků KHS, což mělo vliv i na prevenci, teď nastává snaha o změnu tohoto vývoje. Budování center je pozitivní, ale co se bude dít po 5 letech, až skončí projekty.

Ing. B. Kolář reagoval, že u všech projektů je otázka udržitelnosti, ale už samotné vytvoření a zahájení provozu má význam, může se mezitím najít způsob dalšího fungování.

Výbor vzal usnesením na vědomí přednesené informace o Zdravotně preventivních programech v Olomouckém kraji.

6. Různé a diskuse

Paní V. Kocianová se zajímala, kdyby stát odkoupil nemocnici v Jeseníku a předal ji kraji (jak bylo avizováno), zda bude rozsah poskytované péče zachován. Doc. J. Vomáčka reagoval, že by k tomuto tématu bylo potřeba pozvat náměstka hejtmána MUDr. M. Fischera.

MUDr. J. Černý upozornil na změny v nemocnici v Šumperku a zajímal se na dopady na poskytování péče. Tajemník zdravotního výboru sdělil, že podle informací, které má krajský úřad k dispozici se mění akcionář nemocnice, ale jinak nemocnice pokračuje jako dosud.

Doc. J. Vomáčka uvedl, že člen zdravotního výboru MUDr. P. Holík navrhuje, aby se zasedání výboru konala v jiný den v týdnu. Zdravotní výbor hlasoval o pravidelném dni zasedání výboru.

7. Závěr

Doc. J. Vomáčka se dotazal, zda jsou další podněty nebo otázky a posléze zasedání výboru ukončil.

Předběžně bylo dohodnuto, že příští zasedání se bude konat 30. 9. 2015 ve 14:30. Další zasedání bude 18. 11. 2015 nebo 25. 11. 2015, bude upřesněno v září.

V Olomouci dne 20. 5. 2015

.....
Doc. MUDr. Jaroslav Vomáčka,
Ph.D., MBA
předseda výboru

Přílohy: Pozvánka
Prezenční listina
Usnesení Výboru pro zdravotnictví z 20. 5. 2015